T079 BL IX (15) 1448 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ Tỳ Nại Da Dược Sự Q15

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 15

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ
TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ
QUYEÅN 15

Luùc ñoù Phaät baûo vua Thaéng quang: “tröôûng giaû Taùn ñaûn thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay. Ngaøy xöa ta ñaõ cuùng döôøng 1000 vò Ñoäc giaùc trong suoát 12 bò haïn haùn neân ñöôïc vua trôøi Ñeá thích trôï giuùp coâng ñöùc baèng caùch giaùng möa xuoáng, khoâng phaûi chæ do boá thí maø chöùng quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà, coøn phaûi do tu voâ löôïng phöôùc ñöùc nhaân duyeân, tích taäp caên laønh, phaùt taâm chaùnh tín neân ngaøy nay môùi chöùng quaû Voâ thöôïng chaùnh ñaúng chaùnh giaùc”. Nhieáp tuïng: Ngöïa chuùa, Tieân laøm chöùng, Raén, Coïng maïng, Chim chuùa, Anh voõ, nöôùc Vó ñeà ha , Ruøa, hoï Toâ, hai thöông chuû. 1. Ngöïa chuùa: Phaät laïi baûo vua Thaéng quang: “Ñaïi vöông, ñeå caàu quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà, ta ñaõ laøm lôïi ích nhieáp thoï caùc höõu tình nhö sau, Ñaïi vöông haõy laéng nghe: Thuôû xöa Ta laøm ngöïa chuùa teân laø Baø ha la ñeå laøm lôïi ích nhieáp thoï höõu tình, nhö trong kinh Taêng kyø ñaéc phaàn Döôïc xoa thuoäc kinh Trung A Caáp ma coù noùi roõ. 2. Tieân laøm chöùng: Ñaïi vöông haõy laéng nghe: Thuôû xöa caùch thaønh Baø-la-neâ-tö khoâng xa, coù moät vò Tieân cö truù, taâm töø bi thöông xoùt höõu tình. Caùch choã Tieân ôû khoâng xa coù hai noâng daân ñang caøy böøa boãng tranh caûi roài ñaùnh nhau, sau ñoù chaïy ñeán choã Tieân nhôø Tieân laøm chöùng roài ñeán choã vua thöa kieän, vua lieàn hoûi vò Tieân laøm chöùng söï vieäc nhö theá naøo, Tieân noùi: “ngöôøi naøy giaän ngöôøi kia, ngöôøi kia töùc ngöôøi naøy; ngöôøi kia ñaùnh ngöôøi naøy, ngöôøi naøy ñaùnh laïi ngöôøi kia”, vua nghe roài lieàn noùi nhö vaäy caû hai ñeàu ñaùng phaït, Tieân noùi: “neáu y theo phaùp cuûa vua Chuyeån luaân ñeå ñoaùn söï thì toâi seõ laøm

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 15 165

chöùng, neáu haønh theo phaùp khaùc thì toâi khoâng laøm chöùng", vua hoûi: "nhö theá naøo goïi laø y theo phaùp cuûa vua Chuyeån luaân ñeå ñoaùn söï?", Tieân ñaùp: "phaùp cuûa vua Chuyeån luaân ñoaùn söï laø boû vieäc voâ ích, truï nôi vieäc coù ích", vua nghe roài lieàn baûo hai noâng daân: "caùc ngöôi haõy ñi ñi, chôù coù taùi phaïm". Naøy Ñaïi vöông, Tieân nhôn laøm chöùng thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay. Ngaøy xöa tuy laøm chöùng nhöng ta laøm chöùng ñuùng phaùp, laøm chöùng chaân thaät, khoâng phaûi chæ nhö theá maø ñöôïc chöùng quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà ; coøn phaûi laøm lôïi ích nhieáp thoï höõu tình vaø do tu voâ löôïng phöôùc ñöùc nhaân duyeân, tích taäp caên laønh, phaùt taâm chaùnh tín neân ngaøy nay môùi chöùng quaû Voâ thöôïng chaùnh ñaúng chaùnh giaùc". 3. Raén Maõng xaø: Phaät laïi baûo vua Thaéng quang: "Ñaïi vöông, ñeå caàu quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà, ta ñaõ laøm lôïi ích nhieáp thoï höõu tình nhö sau, Ñaïi vöông haõy laéng nghe: Thuôû xöa, coøn ôû trong Baát ñònh tuï, Ta laøm Sö töû chuùa ñaõ xaû thaân maïng ñeå laøm lôïi ích höõu tình. Luùc ñoù 500 thöông nhôn ñi qua moät con ñöôøng hieåm, do hoï noùi chuyeän lôùn tieáng vôùi nhau neân laøm cho con raén Maõng xaø giaät mình thöùc giaác, noù lao tôùi quaán laáy 500 thöông nhôn naøy khieán hoï kinh sôï lôùn tieáng keâu cöùu caùc thieân thaàn. Sö töû chuùa ñang ôû trong röøng nghe tieáng keâu gaøo naøy lieàn chaïy tôùi môùi thaáy con Maõng xaø ñang quaán laáy caùc thöông nhôn. Luùc ñoù Sö töû chuùa thaáy moät con voi con ñöùng caùch ñoù khoâng xa lieàn tôùi beân voi noùi: "caùc thöông nhôn saép bò raén maõng xaø aên, voi coù theå lieàu mình cöùu hoï khoâng?", voi hoûi: "Sö töû ñònh laøm theá naøo?", Sö töû noùi: "toâi phaûi phoùng leân ñaàu cuûa voi, hai chaân sau baáu vaøo ñaàu voi roài duøng moùng vuoát cuûa hai chaân tröôùc ñaùnh vaøo ñaáu raén. Hai chaân sau baáu vaøo ñaàu voi seõ laøm voi bò cheát, toâi ñaùnh vaøo ñaàu raén, raén seõ cheát, raén phun noïc ñoäc toâi cuõng seõ cheát", voi nghe roài lieàn noùi: "neáu xaû thaân maïng maø cöù ñöôïc nhieàu ngöôøi thì toâi khoâng tieác". Sö töû chuùa nghe roài lieàn phoùng leân ñaàu voi, hai chaân sau baáu vaøo ñaàu voi ... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu sö töû cuõng cheát vì noïc ñoäc cuûa raén. Caùc thöông nhôn thoaùt cheát ñònh tieáp tuïc leân ñöôøng, chö thieân treân khoâng trung baûo caùc thöông nhôn: "Sö töû chuùa naøy laø Boà-taùt trong Hieàn kieáp, ñaõ xaû thaân maïng ñeå cöùu caùc vò, caùc vò phaûi cuùng döôøng Sö töû vaø voi roài haõy ñi", caùc thöông nhôn nghe roài lieàn ñem caùc moùn cuùng döôøng ñeå treân thaân Sö töû chuùa vaø voi ñeå cuùng döôøng, nhieãu quanh roài môùi ñi. Naøy Ñaïi vöông, Sö töû chuùa thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay. Ngaøy xöa trong thaân baøng sanh, ta coøn coù theå xaû thaân maïng ñeå cöùu caùc thöông nhôn, khoâng phaûi chæ do taâm töø nhieáp thoï höõu tình maø chöùng

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 15 166

quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà; coøn phaûi do tu voâ löôïng phöôùc ñöùc nhaân duyeân, tích taäp caên laønh, phaùt taâm chaùnh tín neân ngaøy nay môùi chöùng quaû Voâ thöôïng chaùnh ñaúng chaùnh giaùc". 4. Chim Coïng maïng: Thuôû xöa Boà-taùt ôû Baát ñònh tuï laøm suùc sanh, ôû trong moät khu röøng ñeïp coù chim Coïng maïng

moät thaân hai ñaàu: Moät ñaàu teân laø Ñaït ma, moät ñaàu teân laø A ñaït ma. Luùc ñoù Ñaït ma aên quaû ngoït, A-ñaït-ma laïi aên quaû ñoäc khieán cho chim meâ loaïn; A-ñaït-ma phaùt nguyeän: “nguyeän toâi sanh ra nôi naøo cuõng laø baïn aùc laøm toån hai anh”, Ñaït ma phaùt nguyeän: “nguyeän toâi ñôøi ñôøi haønh taâm töø laøm lôïi ích cho anh”. “Naøy Ñaïi vöông, Ñaït ma thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, coøn A ñaït ma thuôû xöa chính laø Ñeà-baø-ñaït-ña ngaøy nay. Do taâm töø vaø nhaân duyeân tích taäp caên laønh maø nay ta chöùng ñöôïc quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà”. 5. Chim chuùa: Thuôû xöa, Boà-taùt ôû Baát ñònh tuï laøm suùc sanh, ôû trong moät ao nöôùc trong coù moät con chim chuùa caàm ñaàu 500 con chim; trong soá ñoù coù moät con chim giaø do khoâng theå bay xa kieám moài neân thöôøng leùn aên chim con vaø tröùng chim, noù giaû boä ñi chaäm chaïp vaø khi ñaõ aên no thì ñöùng moät chaân. Luùc ñoù caùc chim con saàu naõo, ñeán choã chim chuùa keå laïi söï vieäc, chim chuùa lieàn ñieàu tra xem ai ñaõ aên caùc chim con. Boà-taùt tuy mang thaân suùc sanh nhöng taâm khoâng coù khaùc, sau khi ñieàu tra chim chuùa lieàn bieát thuû phaïm chính laø con chim giaø, noù giaû boä ñi chaäm chaïp vaø ñang ñöùng moät chaân ôû bôø ao. Boà-taùt chim chuùa lieàn ñeán gaàn noù noùi keä: “AÊn nuoát caùc tröùng chim, Vaø caùc con chim con, Co caúng ñöùng moät chaân, Gioáng nhö ngöôøi trì giôùi, Giaû boä ñi chaäm chaïp, Noùi nhoû nheï giaû doái, Cong coå giaû boä theá, AÉt laø nhieàu gian traù”. Chim giaø nghe roài lieàn bieát chim chuùa ñaõ bieát thuû phaïm laø mình, luùc ñoù chim chuùa noùi: “ngöôi haõy tìm caùch, ñöøng ñeå cho caùc chim khaùc bieát thuû phaïm laø ngöôi, chuùng seõ keát oaùn vôùi ngöôi”, chim chuùa nghe roài lieàn boû troán ñi, töø ñoù caùc chim con khoâng coøn lo sôï nöõa. “Naøy Ñaïi vöông, chim chuùa thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, do taâm töø bi nhieáp thoï höõu tình vaø do nhaân duyeân tích tuï caên laønh vôùi söùc chaùnh kieán maø ta chöùng ñöôïc quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà”.

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 15 167

6. Chim Anh voõ: Thuôû xöa, Boà-taùt ôû Baát ñònh tuï laøm suùc sanh, ôû trong moät khu röøng noï coù moät con chim Anh voõ hieåu ñöôïc tieáng ngöôøi. Luùc ñoù vua Phaïm ñöùc ôû thaønh Baø-la-neâ-tö leân noái ngoâi vua duøng chaùnh phaùp cai trò, coù moät con chim khaùc muoán haïi chim Anh voõ neân Anh voõ bay saø vaøo loøng baøn tay cuûa vua vaø noùi: “xin vua ñöøng duøng phi phaùp cai trò”. Luùc ñoù vua thoï naêm giôùi töø chim Anh voõ, höùa duøng chaùnh phaùp cai trò vaø baûo quaàn thaàn: “töø nay ñoái vôùi taát caû chim thuù ñeàu ban cho Voâ uùy thí”. “Ñaïi vöông, chim Anh voõ ngaøy xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, do nhaân duyeân tích tuï caên laønh maø nay ta môùi chöùng ñöôïc quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà”. 7. Nöôùc Vó ñeà ha: Thuôû xöa, luùc vua Phaïm ñöùc ôû thaønh Baø-la-neâ- tö leân ngoâi vua, nöôùc Vó ñeà ha khoâng chòu thaàn phuïc neân vua Phaïm ñöùc muoán ñi chinh phaït. Vua Phaïm ñöùc coù quaân binh huøng maïnh, nöôùc Vó ñeà ha tuy coù ñoâng binh maõ nhöng laïi haønh töø bi, khoâng muoán gaây chieán tranh. Khi hay tin vua Phaïm ñöùc daãn boán binh ñeán chinh phaït, vua nöôùc Vó ñeà ha ra lònh daân chuùng queùt doïn ñöôøng saù, löôïm boû ñaù saïn, treo côø phöôùn khaép nôi vaø chuaån bò saún

thöùc aên thöùc uoáng, sau ñoù ra lònh daân chuùng trong thaønh ra khoûi thaønh khoaûng 25 daëm, duøng höông hoa nghinh ñoùn vaø duøng traêm ngaøn lôøi khen ngôïi ñöùc cuûa vua Phaïm ñöùc. Ñeán nôi vua Phaïm ñöùc nghe thaáy vieäc naøy lieàn heát töùc giaän, suy nghó: “ñaõ noùi nhöõng lôøi toát ñeïp khoâng traùi nghòch nhö theá thì ta neân lui quaân”, quaàn thaàn cuûa nöôùc Vó ñeà ha ñeán noùi vôùi vua Phaïm ñöùc: “xin vua haõy qua nöôùc toâi döï tieäc chieâu ñaõi cuûa vua nöôùc toâi”. Luùc ñoù vua nöôùc Vó ñeà ha noùi keä: “Ñaïi vöông ñaõ tha thöù, Toâi ñích thaân kính môøi, Môû tieäc chieâu ñaõi vua, Mong ñöôïc laøm baïn thaân”. Vua Phaïm ñöùc cuõng noùi keä: “Do nhaãn ñöôïc giaûi thoaùt, Taâm saân döùt, khoâng khôûi Laø baäc nhaát thieát naêng, Thaéng taát caû moïi ngöôøi”. Töø ñoù hai nöôùc giao haûo, hai vua hoøa thuaän vôùi nhau, vua Phaïm ñöùc daån quaân trôû veà, nöôùc Vó ñeà ha khoâng coøn lo sôï chieán tranh nöõa. “Naøy Ñaïi vöông, vua nöôùc Vó ñeà ha thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, do ta ñaõ ñieàu phuïc taâm mình vaø nhaân duyeân tích tuï caên laønh vôùi söùc

chaùnh tín maø ta chöùng ñöôïc quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà”. 8. Ruøa chuùa: Thuôû xöa, Boà-taùt ôû Baát ñònh tuï laøm suùc sanh, ôû trong bieån caû coù moät con ruøa chuùa thaáy coù 300 thöông nhaân ñi thuyeàn vaøo bieån bò thuù bieån ñaùnh vôõ thuyeàn lieàn vôùt hoï ñeå treân löng mình vaø ñöa hoï leân bôø khieán hoï ñöôïc an oån, baûo toaøn maïng soáng. “Ñaïi vöông, ruøa chua thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, do töø bi vaø do nhaân duyeân tích taäp caên laønh vôùi söùc chaùnh tín maø ta chöùng ñöôïc quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà”. 9. Ñaïi thaàn hoï Toâ: Thuôû xöa, ôû nöôùc Tyø ñeà ha coù 500 ñaïi thaàn, trong soá ñoù coù hai anh em laøm ñaïi thaàn cao nhaát, ngöôøi anh teân laø Toâ Tö na, ngöôøi em teân laø Tö na. Tö na hay tìm kieám loãi cuûa ngöôøi ñeå laøm vieäc khoâng lôïi ích, Toâ tö na thì thöôøng laøm vieäc lôïi ích. Do Tö na hay laøm vieäc khoâng lôïi ích nhö theá neân daân chuùng trong thaønh ñeán taâu vôùi vua khieán vua ra lònh ñuoåi tö na ra khoûi nöôùc, Tö na lieàn qua thaønh Baø- la-neâ-tö thôø vua Phaïm ñöùc. Thôøi gian sau Toâ tö na xin pheùp vua nöôùc Tyø ñeà ha ñi ñeán thaønh Baø-la-neâ-tö thaêm em vaø baøn vieäc hoøa thuaän vôùi em. “Naøy Ñaïi vöông, ñaïi thaàn Toâ tö na thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, do ta thöôøng laøm vieäc lôïi ích höõu tình vaø do nhaân duyeân tòch taäp caên laønh vôùi söùc chaùnh tín maø ta chöùng ñöôïc quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà”. 10. Hai thöông nhaân: Thuôû xöa, trong moät thaønh noï coù hai thöông nhôn sinh soáng, hoï chôû haøng quyù treân 500 coå xe sang xöù khaùc buoân baùn, khi ñi ñeán moät con ñöôøng hieåm moät thöông nhôn bò Döôïc xoa aên thòt, thöông nhôn thöù hai ñöôïc bình yeân thoaùt ra khoûi ñöôøng hieåm ñoù, söï vieäc coù noùi roõ trong kinh Trung A Caáp ma. “Naøy Ñaïi vöông, thöông nhôn thöù hai ñöôïc bình an thoaùt ra khoûi ñöôøng hieåm ñoù chính laø thaân ta ngaøy nay, do ta haønh töø bi vaø do nhaân duyeân tích taäp caên laønh vôùi söùc chaùnh tín maø ta chöùng ñöôïc quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà”. 11. Voi chuùa saùu ngaø: Thuôû xöa Boà-taùt ôû Baát ñònh tuï laøm suùc sanh, trong moät khu röøng noï coù moät con voi chuùa saùu ngaø,

vôï cuûa noù teân laø Baït ñaø laø con voi toân quyù nhaát trong soá caùc voi caùi. Luùc ñoù voi chuùa rôøi khoûi ñaøn ñeán moät choã vaéng veû khaùc, taïi ñaây noù gaëp moät con voi caùi khaùc raát xinh ñeïp ñaùng yeâu vaø cuøng gaàn guõi vôùi nhau nhö vôï choàng, sau ñoù chuùng thöôøng ñi beân nhau khieán cho voi caùi Baït ñaø töùc giaän muoán gieát cheát caû hai. Tuy giaän töùc nhö theá nhöng voi caùi Baït ñaø khoâng laøm gì ñöôïc, noù lieàn phaùt nguyeän aùc: “nguyeän toâi sanh ra nôi naøo ñeàu laøm haïi hai keû naøy”, phaùt nguyeän aùc roài noù leân ñænh nuùi cao gieo mình xuoáng töï

saùt, thaàn thöùc cuûa noù thaùc thai vaøo buïng cuûa ñaïi phu nhaân nöôùc Tyø ñeà. Ñuû ngaøy thaùng, ñaïi phu nhaân sanh ra moät beù gaùi ñaày ñuû caùc töôùng toát, ñeán khi tröôûng thaønh ñöôïc gaû cho vua Phaïm ñöùc laøm phu nhaân thöù nhaát. Do tuùc nghieäp neân phu nhaân naøy oâm loøng thuø oaùn voi chuùa saùu ngaø lieàn taâu vôùi vua Phaïm ñöùc laø muoán coù ñöôïc ngaø cuûa voi chuùa saùu ngaø. Vua lieàn taäp hoïp taát caû thôï saên laïi vaø ra lònh saên baét voi chuùa saùu ngaø ñeå laáy ngaø cuûa noù, caùc thôï saên vaâng lònh vua cuøng ñi saên baét. Luùc ñoù ngöôøi caàm ñaàu caùc thôï saên noùi raèng: “caùc vò haõy trôû veà, moät mình toâi saên baét voi chuùa saùu ngaø ñöôïc roài”, noùi roài thôï saên naøy mang theo ñuû moïi vaät duøng ñeán trong röøng tìm choã aån naáp ñeå quan saùt voi chuùa, luùc ñoù voi chuùa vaø voi caùi soáng xa ñaøn ôû rieâng choã vaéng veû. Thôï saên naøy maëc aùo nhaãn nhuïc (aùo ngöôøi xuaát gia maëc), giaáu cung teân vaø aùo giaùp tìm caùch gieát voi chuùa. Voi caùi nhìn thaáy thôï saên lieàn baûo voi chuùa: “haõy cuøng ñi ñeán choã khaùc, coù ngöôøi ñeán muoán gieát chuùng ta”, voi chuùa hoûi ngöôøi ñoù hình daïng theá naøo, voi caùi noùi: “ngöôøi ñoù maëc aùo nhaãn nhuïc, ngoaøi hieän töôùng töø bi”, voi chuùa noùi: “theá thì khoâng phaûi sôï, vì trong lôùp aùo ca-sa khoâng coù vieäc chaúng laønh. Ngöôøi khoaùt aùo ca-sa, taâm truï töø bi, nhö maët traêng khoâng coù söùc noùng, ngöôøi naøy cuõng vaäy”. Do khoâng nghi ngôø neân voi chuùa vaø voi caùi tuøy yù daïo chôi khoâng chuùt ñeà phoøng, thôï saên lieàn baén muõi teân ñoäc vaøo yeáu huyeät cuûa voi chuùa. Voi caùi noùi vôùi voi chuùa: “taïi sao chaøng laïi noùi laø ngöôøi maëc ca-sa khoâng coù taâm laøm haïi?”, voi chuùa noùi keä: “Taâm khoâng sanh toäi loãi, Cuõng khoâng do chieác aùo, Chæ do nôi phieàn naõo. Do taâm lìa töø bi, Nhö vaøng boïc laù ñoàng, Vaøo löûa, chaát ñoàng hieän, Ngöôøi ngu tuy khoâng bieát, Nhöng ngöôøi trí bieát roõ, Cung, teân, ngöôøi ñeàu ñoäc, Do nôi hoï laøm aùc, Ca-sa voán tòch tónh, Taát caû do taâm taïo”. Voi caùi noùi keä: “Toâi khoâng traùi lôøi chaøng, Nhö lôøi chaøng ñaõ noùi, Nhöng toâi muoán nghieàn ñöùt,

Ngöôøi aáy thaønh nhieàu khuùc”. Luùc ñoù voi chuùa suy nghó: “laøm sao chöõa laønh phieàn naõo naøy, neáu laø vôï cuûa Boà-taùt maø khôûi taâm oaùn haïi thì

khoâng neân", nghó roài lieàn noùi keä: "Nhö ngöôøi bònh bò quyû aùm, Gaëp thaày thuoác muoán laøm haïi, Thaày thuoác bieát khoâng heà giaän, Naøng hoan hæ cuõng nhö theá". Voi caùi nghe roài lieàn im laëng. Luùc ñoù ñaøn voi keùo ñeán, voi chuùa sôï ñaøn voi laøm haïi thôï saên neân ñeán beân thôï saên noùi baèng tieáng ngöôøi: "ngöôi chôù sôï haõi", do Boà-taùt tuy ôû trong loaøi baøng sanh maø vaãn haønh haønh Boà-taùt, neân voi chuùa duøng voøi quaán quanh ngöôøi thoï saên ñeå che chôû roài baûo voi caùi vaø ñaøn voi ñi nôi khaùc, sau ñoù baûo thôï saên raèng: "naøy thôï saên, ñaøn voi ñaõ ñi heát roài, anh caàn vaät gì treân thaân toâi thì cöù tuøy yù laáy", thôï saên nghe roài heát söùc ngaïc nhieân, suy nghó: "ñaây môùi laø ngöôøi, ta chaúng phaûi laø ngöôøi ; ta laø thuù trong loaøi ngöôøi, kia laø ngöôøi trong loaøi voi. Kia tuy mang thaân suùc sanh maø coù tình coù trí nhö vaäy, ta tuy mang thaân ngöôøi nhöng khoâng coù trí hueä", nghó roài rôi leä, Boà-taùt lieàn hoûi nguyeân do, ñaùp: "voi ñaõ laøm toån toâi", voi chuùa suy nghó: "ta hieän töôùng cöùu giuùp chöa heà laøm toån anh ta". Luùc ñoù thôï saên noùi: "thaân voi coù voâ löôïng coâng ñöùc, khoâng coù toäi maø toâi gieát haïi, ñoù chính laø laøm toån toâi. Thaân voi tuy truùng teân bò thöông, coøn coù theå chöõa trò; nhöng taâm toâi bò baén, ngu si voâ trí khoù theå trò laønh", lieàn noùi keä: "Ta ñang quaùn saùt haïnh voi chuùa, Coâng ñöùc roäng lôùn cuõng nhö bieån, Keû laøm haïi mình cuõng töø bi, Taâm Boà-taùt naøy thaät khoù saùnh, Cho duø toâi ñang mang thaân ngöôøi, Vaãn khoâng chaân trí giaùc nhö vaäy, Chæ coù moãi saân haän theá naøy, Thaân khoâng coù ñöôïc chuùt phöôùc ñöùc, Duø thaân ngöôøi hình daùng trang nghieâm, Khoâng baèng voi mang thaân baøng sanh. Voi laø loaøi vaät coù trí ngöôøi, Voi chuùa ñöùng ñaàu trong loaøi voi, Khoâng keå hình daïng lieàn thaønh ngöôøi, Khoâng do loaøi vaät, khoâng phaûi ngöôøi. Neáu ai coù coâng ñöùc, nhaân töø,

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 15 171

Ngöôøi aáy môùi chính thaät laø ngöôøi". Voi chuùa noùi: "anh khoâng caàn nhoïc söùc noùi nhieàu vôùi nhöõng lôøi hay nhö theá, anh haõy noùi cho toâi bieát vì sao anh laïi muoán baén gieát toâi?", ñaùp: "ñoù laø toâi vaâng lònh vua baén gieát voi ñeå laáy ngaø", voi chuùa noùi: "neáu vaäy anh haõy laáy mau, tuøy yù nhoå laáy ngaø cuûa toâi ñeå anh ñöôïc lôïi ích, vì Boà-taùt oâm loøng buoâng xaû taát caû", lieàn noùi keä: "Laøm lôïi ích taát caû höõu tình, Mau heát troâi giaït bieån sanh töû, Thöôøng chöùng trí Voâ thöôïng Boà-ñeà , Nguyeän mau sôùm vaøo thaønh Nieát-baøn". Thôï saên noùi: "tuy toâi caàn laáy ngaø nhöng toâi khoâng theå nhoå laáy. Neáu voi cho toâi nhoå, xin haõy truï taâm töø bi, neáu khoâng nhö theá tay toâi seõ ruïng khi ñang nhoå", voi chuùa noùi: "neáu anh khoâng theå nhoå, toâi seõ töï nhoå cho anh. Vì chaân ngaø caém saâu trong thòt, khi nhoå maùu traéng seõ tuoân ra". Khi voi chuùa töï nhoå ngaø xong, maùu chaûy ñaày thaân nhö nuùi phuû tuyeát, voi chuùa luùc ñoù thaáy thaân mình nhö vaäy sôï taâm thoái chuyeån neân muoán laøm cho taâm kieân coá khoâng roái loaïn. Luùc ñoù chö thieân treân hö khoâng thaáy taâm cuûa Boà-taùt ñöôïc vieân maõn lieàn hieän töôùng laï, moät vò noùi keä: "Chö thieân chuùng toâi thaáy, Voi chuùa haønh khoå haïnh, Khi ñang nhoå ngaø ra, Chòu voâ löôïng ñau khoå,

Nhöng taâm vaãn kieân coá, Khoâng thoái chuyeån Boà-ñeà". Moät vò khaùc noùi: "Nhoå ngaø nhö vaäy, thaân chòu khoå, Laøm sao coù theå phaùt Boà-ñeà, Gioáng nhö ngöôøi chòu khoå ñòa nguïc, AÉt khoâng theå phaùt taâm töø bi". Luùc ñoù voi chuùa quaán laáy saùu chieác ngaø ñöa cho thôï saên vaø noùi keä: "Hieàn thuû, anh haõy boû vieäc aùc, Boû cung teân, kieám beùn ñang caàm, Anh maëc ca-sa nhôn töø naøy, Toâi thaáy aùo naøy taâm raát vui, Hoaëc coù thí tònh, thoï cuõng tònh, Hoaëc coù thí tònh, thoï khoâng tònh, Toâi nay thaáy anh tònh neân thí,

Ngöôøi thí, ngöôøi thoï thaûy ñeàu tònh. Neáu thaät teân ñoäc baén truùng toâi, Toâi khoâng sanh moät chuùt saân haän, Nguyeän toâi mau chöùng quaû Boà-ñeà, Cöùu ñoä luaân hoài ñöôïc giaûi thoaùt". "Naøy Ñaïi vöông, voi chuùa saùu ngaø thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, khoâng phaûi chæ do khoå haïnh boá thí maø chöùng quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà, coøn phaûi do tu voâ löôïng phöôùc ñöùc nhaân duyeân, tích taäp caên laønh, vôùi söùc chaùnh kieán neân ngaøy nay ta môùi chöùng quaû Voâ thöôïng chaùnh ñaúng chaùnh giaùc". Phaät laïi baûo vua Thaéng quang: "Ñaïi vöông, ñeå caàu quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà, ta ñaõ töøng laøm con thoû xaû thòt thaân mình ñeå boá thí cho vò tieân nhôn. Laïi nöõa Ñaïi vöông, thuôû xöa cha meï cuûa ta ñeàu muø maét, ta thöôøng coõng vaùc treân vai, treân löng vaø nuoâi döôõng cha meï trong moät thôøi gian daøi. Laïi nöõa Ñaïi vöông, thuôû xöa theá gian taø kieán, khi cha meï giaø yeáu thì hoaëc boû ñoùi hoaëc nhaän chìm döôùi soâng, hoaëc neùm vaøo löûa thieâu ñoát, cho raèng laøm nhö theá cha meï ñöôïc sanh thieân. Luùc ñoù ta ñaõ laøm phöông tieän khieán vieäc laøm phi phaùp naøy chaám döùt. Laïi nöõa Ñaïi vöông, coøn coù voâ löôïng nhaân duyeân nhö trong kinh Döôïc xoa na ca coù noùi roõ. Laïi nöõa Ñaïi vöông, Boà-taùt ôû Baát ñònh tuï laøm suùc sanh laø vöôïn chuùa ñöùng ñaàu 500 con vöôïn. Luùc ñoù vua Phaïm ñöùc ôû thaønh Baø-la-neâ- tö ñaõ laøm cho chuùng kinh sôï, ta vôùi thaân vöôïn chuùa ñaõ xaû thaân ñeå cöùu 500 con vöôïn. Laïi nöõa Ñaïi vöông, Boà-taùt ôû Baát ñònh tuï laøm suùc sanh mang thaân chim Tró nhö trong kinh chim Tró boån sanh coù noùi roõ; hoaëc mang thaân voi nhö trong kinh Töông boån sanh coù noùi roõ; hoaëc mang thaân roàng nhö trong kinh Long boån sanh coù noùi roõ; hoaëc mang thaân Ngoãng chuùa nhö trong kinh Nga boån sanh coù noùi roõ". Luùc ñoù vua Thaéng quang hoûi Phaät: "Theá toân phaùt nguyeän caàu ñaïo quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà laàn ñaàu tieân vaøo luùc naøo?", Phaät noùi: "Ñaïi vöông laéng nghe: Thuôû xöa caùch ñaây voâ löôïng kieáp coù vua teân laø Quang minh, vua coù voi baùu thaân traéng nhö hoa sen, baûy Chi ñaày ñaën, daùng veû oai veä ai cuõng thích nhìn. Luùc ñoù vua baûo ngöôøi ñieàu phuïc voi chöøng naøo ñieàu phuïc voi xong thì mang ñeán cho vua côõi. Thôøi gian sau ngöôøi ñieàu phuïc

voi sau khi thaáy voi ñaõ thuaàn thuïc lieàn daãn voi ñeán choã vua, vua lieàn côõi voi cuøng ngöôøi ñieàu phuïc voi ra khoûi thaønh ñi saên baén. Khoâng ngôø voi baùu nghe muøi cuûa voi caùi lieàn chaïy theo muøi ñeå tìm voi caùi, luùc ñoù voi chaïy mau nhö gioù neân vua baûo ngöôøi ñieàu phuïc voi raèng: “Ta thaáy hö khoâng chuyeån, Boán phöông ñeàu ñaûo loän, Ñaát nuùi nhö baøn quay, Caây cuõng ñi treân khoâng, Chaân voi khoâng dôøi ñoåi, Gioáng nhö bay treân khoâng, Thaáy nuùi tröôùc chaïy ñeán, Nuùi sau khoâng lay ñoäng, Ngöôi haõy baét voi döøng, Ñaùnh roi cho noù sôï, Vì voi chöa ñieàu phuïc, Thaáy caùi cheát keà beân”. Ngöôøi ñieàu phuïc voi noùi: “Thaàn ñaõ tuïng chuù cuûa ñaïi tieân, Vaø duøng moùc saét ñaùnh raát maïnh, Chæ khieán voi baùu chaïy theâm mau, Caùc phaùp ñaõ duøng ñeàu voâ ích, Duø moùc saét cuõng khoâng caûn ñöôïc. Vua neân bieát khoâng ñieàu phuïc ñöôïc, Vì tham duïc ñaõ thaâm nhaäp taâm, Duïc ôû trong taâm nhö ñoùng ñinh, Tham duïc khi phaùt raát maïnh meõ, Khoâng ai coù theå chaän ñöùng ñöôïc”. Luùc ñoù ngöôøi ñieàu phuïc voi taâu vua: “khi voi chaïy ñaõ meät, vua haõy níu vaøo moät caønh caây vaø ñeå noù ñi ñaâu tuøy yù”, vua vaø ngöôøi ñieàu phuïc voi níu vaøo moät caønh caây, ví nhö töø choã cheát ñöôïc soáng laïi, vua noùi: “ngöôøi ñieàu phuïc voi chöa thuaàn thuïc maø ñaõ ñem ñeán cho ta côõi”, ñaùp: “Ñaïi vöông, chæ vì voi naøy nghe muøi voi caùi, do tham duïc laøm say neân khoâng chòu nghe lôøi. Noù tuy ñi nhöng sau baûy ngaøy noù seõ trôû veà, vì sau khi gaëp voi caùi cuøng haønh duïc xong, noù seõ trôû veà”. Ñeán ngaøy thöù baûy quaû nhieân voi baùu trôû veà, ngöôøi ñieàu phuïc voi luùc ñoù ñoát moät hoøn saét noùng ñoû ñöa tôùi tröôùc voi, voi lieàn tieán ñeán muoán nuoát laáy, ngöôøi ñieàu phuïc voi noùi: “Ñaïi vöông, neáu voi nuoát hoøn saét noùng ñoû naøy seõ cheát”, vua noùi: “ngöôi ñaõ ñieàu phuïc voi ñöôïc nhö vaäy, taïi sao luùc aáy

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 15 174

laïi laøm cho ta moät phen khieáp vía”, ngöôøi ñieàu phuïc voi noùi: “thaàn chæ ñieàu phuïc ñöôïc thaân, khoâng theå ñieàu phuïc ñöôïc taâm”, vua hoûi: “khanh thaáy ai ñaõ ñieàu phuïc ñöôïc taâm chöa?”, ñaùp: “ñaõ thaáy, chính laø Phaät Theá toân ñaõ ñieàu phuïc ñöôïc caû thaân taâm. Taát caû höõu tình tuy raát muoán ñieàu phuïc taâm mình nhöng vì khoâng theå ñieàu phuïc ñöôïc neân ñeàu thoái thaát. Caùc ngoaïi ñaïo tuy tu khoå haïnh nhöng tham duïc ñaày taâm vaãn khoâng theå töø ñöôïc, coù ngöôøi xaû caûnh lìa nôi tham duïc nhöng vaãn khoâng giöõ vöõng cuoái cuøng cuõng thoái thaát. Töø A-tu-la, trôøi ngöôøi cho ñeán suùc sanh, taát caû loaøi haøm thöùc ñeàu bò tham duïc troùi buoäc töø voâ thæ ñeán nay nhö baùnh xe quay, taâm tuy voâ töôùng nhöng khoâng ai ñöôïc töï taïi. Ñaïi vöông duø coù oai löïc lôùn chieán thaéng trong caùc traän chieàn cuõng khoâng theå ñieàu phuïc ñöôïc taâm mình, chæ coù Phaät Theá toân laø khoâng coøn tham duïc, taâm ñöôïc töï taïi”. Luùc ñoù vua lieàn phaùt nguyeän caàu quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà vaø noùi keä: “Ta nguyeän tu phöôùc caàu quaû Phaät, Ñöôïc thaønh ñaáng Thieän theä töï taïi, Ai chöa theå qua ñöôïc bôø kia, Toâi theà ñoä hoï ñeán bôø kia. Nghe Phaät ly duïc, phaùt Boá ñeà, Laïi haønh hueä thí, duøng chaùnh phaùp, Nguyeän ñôøi sau toâi ñöôïc thaønh Phaät, Dieät tham

duïc, lôïi ích höõu tónh". Naøy Ñaïi vöông, vua Quang minh thuôû xöa chính laø thaân ta ngaøy nay, vaøo thôøi ñoù ta ñaõ phaùt nguîen caàu ñaïo quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà laàn ñaàu tieân". Vua Thaéng quang laïi hoûi Phaät: "Theá toân boá thí cho ai laàn ñaàu tieân ñeå caàu chöùng quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà?", Phaät noùi: "Ñaïi vöông laéng nghe: Thuôû xöa caùch ñaây voâ löôïng kieáp coù thaønh teân laø Tyø ha bæ ñòa, trong thaønh coù moät ngöôøi thôï goám. Luùc ñoù coù Phaät ra ñôøi hieäu laø Thích ca Maâu ni chöùng Voâ thöôïng chaùnh ñaúng chaùnh giaùc ñaày ñuû 10 hieäu, vò Phaät ñoù cuõng coù caùc ñeä töû Thinh vaên teân laø Xaù-lôïi-töû,ø Ñaïi Muïc-kieàn- lieân vaø A-nan-ñaø laø thò giaû. Moät hoâm Phaät cuøng voâ löôïng caùc Bí-soâ du haønh trong nhaân gian khi ñi ñeán thaønh naøy thì Phaät bò caûm gioù, Phaät lieàn baûo A-nan-ñaø ñeán nhaø thôï goám xin toâ daàu vaø nöôùc maät. A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñeán nhaø thôï goám xin, thôï goám nghe roài lieàn ñem toâ daàu vaø nöôùc maät roài cuøng con ñi ñeán choã Phaät. Thôï goám duøng toâ daàu nöôùc maät naøy thoa leân ngöôøi Phaät, sau ñoù laáy nöôùc aám taém cho Phaät roài ñöa nöôùc ñöôøng caùt cho Phaät uoáng, nhôø ñoù bònh ñöôïc laønh. Thôï goám naøy noùi keä

phaùt nguyeän: "Con ñem toâ maät cuùng Nhö lai, Nguyeän ñöôïc coâng ñöùc lôïi roäng lôùn, Doøng hoï, danh hieäu, chuùng Thanh vaên, Ñeàu gioáng nhö Phaät Thích ca ngaøy nay, Kheùo hay ñieàu phuïc loaøi höõu tình, Xa lìa caùc khoå veà vieân tòch". Con ngöôøi thôï goám cuõng phaùt nguyeän: "nguyeän ñôøi vò lai con cuõng nhö thò giaû cuûa Phaät". Naøy Ñaïi vöông, ta luùc ñoù laàn ñaàu tieân cuùng döôøng Phaät Thích ca Maâu ni ñeå caàu chöùng quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà, ngöôøi con luùc ñoù phaùt nguyeän nay chính laø A-nan-ñaø". Vua Thaéng quang laïi hoûi Phaät: "töø laàn cuùng döôøng ñaàu tieân cho ñeán luùc thaønh Phaät, Theá toân ñaõ cuùng döôøng bao nhieâu vò Phaät ñeå caàu chöùng quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà?", Phaät noùi: "Trong A-taêng-kyø kieáp thöù moät, töø luùc ta cuùng döôøng Phaät Thích ca cho ñeán Phaät Hoä theá, vôùi taâm thanh tònh nhö theá ta ñaõ cuùng döôøng baûy vaïn naêm ngaøn ñöùc Phaät, trong khoaûng thôøi gian ñoù cuùng döôøng chöa heà coù taâm sai khaùc, chæ moät möïc caàu chöùng quaû Voâ thöôïng Boà-ñeà. Trong A-taêng-kyø kieáp thöù hai, töø Phaät Nhieân Ñaêng cho ñeán Phaät Baûo keá, ta ñaõ cuùng döôøng vôùi taâm thanh tònh baûyvaïn saùu ngaøn vò Phaät nhö theá, tuy traûi qua nhieàu ñôøi, nhöng taâm ta vaãn khoâng sai khaùc, thöôøng ñem loøng thaønh tín cuùng döôøng chö Phaät. Trong A-taêng-kyø kieáp thöù ba, töø Phaät Baûo keá cho ñeán Phaät An OÅn ta ñaõ cuùng döôøng baûy vaïn baûy ngaøn vò Phaät nhö theá. Ñeán Phaät Ca-nhieáp-ba, ta cuõng cuùng döôøng khoâng coù taâm khaùc, thöôøng ñem loøng thaønh tín cuùng döôøng chö Phaät. Khi coøn laø Boà-taùt, ta ñaõ cuùng döôøng nhö vaäy vaø ñeàu ñöôïc chö Phaät thoï kyù ñöôïng lai seõ chöùng quaû Voâ thöôïng chaùnh ñaúng chaùnh giaùc, töø bi nhieáp thoï caùc höõu tình", nghe Phaät noùi roài vua Thaéng quang vui möøng ñaûnh leã Phaät roài ra veà. Luùc ñoù A-nan-ñaø noùi keä thænh Phaät: "Cuùi xin ñaáng Theá toân, Phaân bieät cho con roõ, Nôi phaùt nguyeän ñaàu

tieân, Vì caàu ñaïi Boà-ñeà. Laïi nguyeän Voâ thöôïng só, Noùi nhaân duyeân boån söï, Cuùng döôøng bao nhieâu Phaät, Trong thôøi gian bao laâu?”.

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 15 176

Phaät noùi keä ñaùp:
“Baäc löôõng tuùc voâ thöôïng,
Thöông xoùt caùc höõu tình,
Phaùt Boà-ñeà nôi aáy,
Nguyeän vöôït khoûi ba coõi.
Nghe taâm Phaät lìa duïc,
Noùi roõ duyeân voi say,
Chaùn taäp khí tham duïc,
Neân phaùt taâm Boà-ñeà, Phaùt theä nguyeän kieân coá, Boá thí nhö haø sa.
Vaøo ñôøi vua Quang minh,
Chuyeân mong caàu Chaùnh giaùc.
Vaøo thôøi Phaät Thích ca,
Ta laøm ngöôøi thôï goám,
Cuùng döôøng laàn ñaàu tieân,
Toâ daàu vaø nöôùc maät.
Cuõng töøng laøm ngöôøi nöõ,
Chaùnh tín ngoâi Tam baûo.
Ta gaëp Phaät Kieâu Traàn,
Duøng ñeøn daàu daâng cuùng.
Vaøo thôøi Phaät Voâ thaéng,
Ta töøng laøm Tam taïng,
Tranh caûi vôùi ñaïi chuùng,
Maéng chuùng taêng laø nöõ,
Do nghieäp aùc nôi mieäng,
Ta bieán thaønh nöõ nhaân,
Hoài taâm thanh tònh roài,
Trôû laïi thaønh ñaøn oâng.
ÔÛ trong ñôøi quaù khöù,
Ta töøng laøm vöông töû,
Anh em Phaät Baûo keá,
Ta cuùng döôøng ñeøn saùng.
Ba thaùng ñaõ cuùng döôøng,
Phaät Theá toân An oån.
Sau khi Phaät dieät ñoä,
Ñem xaù lôïi xaây thaùp.

Töøng laøm vò tröôûng giaû,
SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 15 177

Ba thaùng cuùng döôøng Phaät.
Sau khi Phaät dieät ñoä,
Xaây thaùp 90 khuyûu.
Sau thaáy coù Thaéng Phaät,
Ñöùng ñaàu doøng Phaïm chí,
Ta cung kinh chaép tay,
Cuùng döôøng baäc toân quyù.
Khi xöa laøm Phaïm chí,
Hieåu roõ caùc saùch luaän,
Ta gaëp Phaät Lôïi ích,
Thí toøa cho Nhö lai.
Khi tu taäp khoå haïnh,
Töøng theo phaùp tieân nhôn,
Gaëp Theá toân Kieâu Traàn,
Níu thaân nhaûy xuoáng nuùi.
Ta töøng laøm tieân nhôn,
Gaëp ñöùc Phaät Nhaïo kieán,
Ñeán choã chö Phaät ôû,
Ñem traùi caây cuùng döôøng.
Khi xöa laøm tieân nhôn,
Gaëp Theá toân Thieän nhaõn,
Ñem aùo baèng voû caây,
Che leân thaân Phaät aáy. Xöa töøng laøm nhaân vöông,
Cuùng döôøng Phaät Laëc xoa,
Lieàn xaû boán binh chuùng,
Caàu Voâ thöôïng Boà-ñeà .
Töø ñöùc Phaät Thích ca,
Cho ñeán Phaät Hoä theá,
Baûy vaïn naêm ngaøn Phaät,
Ta ñeàu cuùng döôøng heát.
Trong A-taêng-kyø ñaàu, Ta cuùng döôøng nhö vaäy,
Moät loøng khoâng thay ñoåi,
Thöôøng phaùt nguyeän Boà-ñeà.
Keá gaëp Phaät Nhieân ñaêng,
Ña vaên raát ñaùng yeâu,
Ta laøm phaïm chí cuùng,

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 15 178

Baûy sen xanh cho Phaät. Ta töøng laøm quoác vöông, Gaëp
Phaät hieäu Höõu töôùng, ÔÛ choã Phaät tu haønh,
Cuùng döôøng cho Phaät naøy.
Ta töøng laøm quoác vöông,
Coù Phaät hieäu Truï tu,
Duøng traân baûo saéc dieäu,
Vaø aâm thanh cuùng döôøng.
Ta töøng laøm quoác vöông,
Phaät hieäu Sieâu Sö töû,
Ta duøng phang loïng baùu,
Cuùng döôøng Nhö lai naøy.
Ta töøng laøm quoác vöông,
Phaät teân An oån nhaät,
Ta ñem moät ngaøn thaønh,
Cuùng döôøng heát cho Phaät.
Ta töøng laøm quoác vöông,
Coù Phaät teân Phaïm chí,
Ñem nhaø taém, nöôùc thôm,
Tuøy thôøi taém cho Phaät.
Ta töøng laøm quoác vöông,
Cuùng döôøng ôû trong thaønh,
Ba ngaøn Phaät, Phaïm chí,
Vaø vò Phaät Thi khí.
Ta töøng laøm tröôûng giaû,
ÔÛ trong thaønh Taøi taêng,
Cuùng 25 vò Phaät,
Tu haønh caùc phaïm haïnh.
Ta töøng laøm tröôûng giaû,
ÔÛ trong ñaïi thaønh aáy,
Cuùng döôøng Phaät Thi khí,
Xaây döïng thaùp vaø chuøa,
Ñeå cuùng döôøng baûy Phaät,
Phuïng thí ñoà traân baûo,
Cho ñeán caùc noâ tyø,
Nhaø cöûa vaø vöôøn hoa.
Töøng laøm vua tín kính,

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 15 179

Ñoái vôùi Phaät Thi khí.
Laïi ôû trong thaønh aáy,
Chæ caàu Chaùnh ñaúng giaùc.
Ta töøng laøm Phaïm chí,
Gaëp Phaät teân Hoan hæ,
Vì caàu quaû Boà-ñeà,
Ñem traùi caây cuùng döôøng.
Ta töøng laøm Tröôûng giaû,
Gaëp Phaät teân Thieän nhaõn,
Duøng chaâu baùu ma ni,
Cuùng döôøng Nhö lai naøy.
Ta töøng laøm thöông chuû,
Gaëp Phaät teân Thieän sanh,
Ngoài döôùi coäi Boà-ñeà,
Ñem baùnh cuùng döôøng tröôùc.
Ta töøng laøm thöông chuû,
Cuûa moät ngaøn thöông nhaân,
Gaëp ñöùc Phaät Thieän yù,
Ngoài döôùi coäi Boà-ñeà,
Ñem höông thoa thaân Phaät,
Laïi duøng quaït quaït maùt,
Ngoài beân Phaät nghe phaùp,
Nghe xong taâm khai ngoä.
Xöa ta laøm thöông chuû,
Gaëp Phaät teân Thích ca,
Ta duøng caùc hoa baùu,
Raûi hoa leân cuùng Phaät.
Xöa ta laøm thöông chuû,
Gaëp Phaät teân Cao ñaêng,
Ñem phöôùn, hoa, aâm nhaïc,
Ñeå cuùng döôøng Phaät naøy.
Ta töøng laøm quoác vöông,
Gaëp Phaät teân Toái thöôïng,
Vöôït khoûi caùc bieån Höõu,
Cuùng döôøng caùc coã xe.
Ta töøng laøm quoác vöông,
Gaëp Phaät teân Toâi toân,

Trong traêm daëm Phaät ñi,
SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 15 180

Ta raûi hoa treân ñaát. ÔÛ trong ñôøi quaù khöù,
Nghe Phaät saép ñi qua,
Ta ñem phang loïng ñeïp,
Vaø boán binh vaây quanh.
Coù Phaät muoán qua soâng,
Ta laøm ngöôøi laùi ñoø,
Thaáy Phaät, taâm vui möøng,
Ñöa Phaät qua bôø kia.
Ta töøng laøm thöông chuû,
Gaëp Phaät teân Hieàn xa,
Ta laøm caàu cho Phaät,
Ñeå Phaät qua yeân oån.
Ta töøng laøm quoác vöông,
Gaëp Phaät teân Ñaïi phaïm,
Duøng Chieân ñaøn caát chuøa,
Ñeå cuùng döôøng Theá toân ,
Cuùng y Taêng giaø chi,
Cho Nhö lai ñaép maëc,
Maát muøa cuùng nöôùc thôm,
Giaùng möa, daân theo Phaät.
Ta töøng laøm quoác vöông,
Gaëp Phaät teân Tònh nguyeät,
Trong nöôùc nhieàu dòch bònh,
Cuùng Phaät, dòch tieâu tröø.
Xöa khi ta laøm vua,
Gaëp phaät teân Ñieàu ñeá,
Thænh Phaät noùi dieäu phaùp,
Vì caàu ñaïo Boà-ñeà.
Xöa khi ta laøm vua,
Gaëp Phaät teân Phaïm toân,
Cuùng y Taêng giaø chi,
Cho Nhö lai ñaép maëc.
Luùc aáy nöôùc maát muøa,
Ta duøng nöôùc Chieân ñaøn,
Cuùng cho Nhö lai taém,
Daân no aám theo Phaät.

Xöa khi ta laøm vua,
SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 15 181

Gaëp Phaät teân Ñeá thích,
Trong nöôùc gaëp tai aùch,
Khôûi loøng töø, tai döùt.
Xöa khi ta laøm vua,
Cuùng döôøng Phaät Ñieàu ñeá,
Duøng traêm vaïn cuûa baùu,
Laøm thöùc aên cuùng Phaät.
Xöa ta laøm Phaïm chí,
Gaëp Phaät teân Taát ñaït,
Duøng traêm ngaøn tuïng taùn,
Ca ngôïi Thieân nhôn sö.
Xöa ta laøm Phaïm chí,
Phaät teân Ñeá thích traøng,
Ta chaép tay chaùnh tín,
Nguyeän vò lai nhö Phaät.
Baét ñaàu Phaät Nhieân ñaêng,
Cho ñeán Ñeá thích traøng,
Baûy vaïn saùu ngaøn Phaät,
Ta ñeàu cuùng döôøng heát.
Trong A-taêng-kyø hai,
Cuùng döôøng caùc ñöùc Phaät,
Taâm chöa töøng thay ñoåi,
Chí nguyeän caàu Boà-ñeà.
Trong A-taêng-kyø ba,
Ta laøm vua cuùng döôøng,
Phaät teân An OÅn Nhaät,
Xaây thaùp khi Phaät dieät.
Xöa ta laøm quoác vöông,
Cuùng döôøng Phaät moïi thöù,
Ñaày ñuû theo yù thích,
Xaây thaùp teân Phaùp vöông.
Xöa ta laøm thöông chuû,
Gaëp Phaät teân Taát cuùng,
Ta ñem caùc hoa vaøng,
Raûi leân Phaät cuùng döôøng.
Xöa ta laøm thöông nhôn,

Gaëp Phaät teân Baûo keá, Deät löôùi vaøng cho Phaät,
SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 15 182

Phuû leân thaân Ñaïi sö.
Xöa ta laøm thöông nhôn,
Phaät teân Thöôïng Lieân hoa,
Ta ñem hoa baïc cuùng,
Raûi leân thaân Nhö lai.
Xöa ta laøm thöông nhôn,
Gaëp Phaät teân Thöôïng xöng,
Ta ñem ngoâi nhaø ñeïp, Cuùng döôøng cho Nhö lai.
Xöa laøm ñaïi quoác vöông,
Phaät hieäu laø Thaéng luaän,
Ngaøy Phaät chöùng Boà-ñeà,
Ta ñem binh hoä veä.
Xöa ta laøm thöông nhôn,
Gaëp Phaät teân Voâ caáu,
Xaây thaùp vaø nhaø taém,
Cho ñeán ñoát ñeøn saùng.
Xöa khi ta laøm vua,
Gaëp Phaät teân Hieäp giaùc,
Nhaäp ñònh treân taûng ñaù,
Ta troãi nhaïc cuùng döôøng.
Xöa ta laøm thöông nhôn,
Gaëp Phaät teân Tu haønh,
An giaëc ñoä daân chuùng,
Ta queùt ñaát, Phaät qua.
Xöa ta laøm thöông nhaân,
Phaät Tònh truï saép ñeán,
Ta xaây caát tinh xaù,
Vaø vöôøn hoa cuùng Phaät.
Xöa laøm ñaïi quoác vöông,
Gaëp Phaät teân Töôùng sö,
Ta cuùng ngoïc ma ni,
Ta coøn laø Boà-taùt.
Xöa laøm ñaïi quoác vöông,
Gaëp Phaät teân Heä ñoâ,
Ta xaây thaùp Phaùp vöông,
Treo phan loïng cuùng döôøng.

Xöa laøm ñaïi quoác vöông,
SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 15 183

Gaëp Phaät teân Xaû troïng,
Ta cuùng döôøng bình, tröôïng,
Xaây thaùp vaø thieát hoäi.
Xöa ta laøm thöông chuû,
Gaëp Phaät teân Kieán nghóa,
Ta ñem vaøng, chaâu baùu,
Caùc loaïi höông cuùng döôøng.
Xöa laøm ñaïi quoác vöông,
Phaät teân Chö bình nghóa,
Du haønh trong nhaân gian,
Ta ñem boán binh ñoùn.
Xöa laøm ñaïi quoác vöông,
Phaät teân Tha lôïi kieán,
Khi Phaät muoán vaøo thaønh,
Ta taáu nhaïc, raûi hoa.
Xöa ta laøm thöông chuû,
Gaëp Phaät teân Ñeå sa,
Ta duøng höông thaân caây,
Vaø höông reã raûi cuùng.
Xöa ta töøng laøm Ñaïi tieân nhôn,
Gaëp Phaät Thaàn tuùc ôû baûo khaùm,
Chæ duøng moät caâu keä khen Phaät,
Vöôït qua chín kieáp tu khoå haïnh.
Xöa laøm Phaïm chí teân Toái thöôïng,
Gaëp Phaät Theá toân Tyø-baø-thi,
Tay ta caàm coû, phaùt Boà-ñeà,
Vui möøng raûi cuùng thaân Nhö lai.
Khi xöa Boà-taùt laøm thöông chuû,
Gaëp Phaät Theá toân teân Thi khí,
Vaø caùc chuùng ñeä töû Thanh vaên,
Cung caáp y thöïc trong ba thaùng.
Xöa laøm thöông chuû raát chaùnh tín,
Ñaõ ôû choã Phaät Tyø-baø-thi,
Vaø caùc chuùng ñeä töû Thanh vaên,
Cung caáp y thöïc trong ba thaùng.
Xöa laøm thöông nhôn raát chaùnh tín,

ÔÛ choã Phaät Ca löu thoân ñaø,
Ñem haát taøi saûn cuùng döôøng Phaät,
SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 15 184

Theo Phaät xuaát gia tu phaïm haïnh.
Xöa laøm thöôøng chuû raát chaùnh tín,
Gaëp Phaät Ca da ca Maâu ni,
Tröôùc xaây tinh xaù, sanh cung kính,
Sau ñoù môùi theo Phaät xuaát gia.
Xöa laøm Phaïm chí teân Toái thaéng,
Nôi Löôõng tuùc toân Ca-dieáp Phaät,
Do nghe, öa hoä lôøi Phaät giaûng,
Môùi ñöôïc xuaát gia tu tònh yù.
Khi xöa Boà-taùt laøm quoác vöông,
Cuùng döôøng cho tieân nhôn Di laëc,
Nhaäp ñònh thaáy ta seõ thaønh Phaät,
Tieân lieàn ñi ñeán cuùng döôøng ta.
Töø Phaät An OÅn ñeán Ca-dieáp,
Cuùng döôøng baûy vaïn baûy ngaøn Phaät,
Phuïng söï taát caû chö Nhö lai,
Môùi ñuû soá ba A-taêng-kyø,
Thaûy ñeàu vui veû maø cuùng döôøng,
Chöa töøng coù chuùt taâm sai khaùc.
Ñeàu phaùt nguyeän Voâ thöôïng Boà-ñeà ,
Khi laøm Boà-taùt cuùng döôøng Phaät,
Taát caû thò hieän ñeàu thoï kyù,
Tröôùc chuùng noùi ta seõ thaønh Phaät.
Do nguyeän tröôùc cuûa ta ñaày ñuû,
Neáu ñem nguyeän tröôùc nay xeùt laïi,
Cuøng vôùi nguyeän naøy ñeàu ñaày ñuû,
Neân caùc ñaïi ñöùc Phaät Theá toân ,
Thoï kyù ta Voâ thöôïng Boà-ñeà .
Xöa ta töøng laøm vua Thi tyø,
Cuõng thöôøng boá thí cho taát caû,
Khi mang thaân Ñaïi vöông Vó laïm,
Xaû thaân xaû cuûa ñeå boá thí.
Xöa laøm thöôøng chuû vaøo bieån lôùn,
Trì giôùi chuyeân caàu ñeán bôø kia,
Coù theå töï haïi ñeå chuùng vui,

Giuùp taát caû vöôït qua bieån khoå.
Xöa ta cuõng töøng laøm Tieân nhôn,
Thöôøng tu Nhaãn nhuïc Ba-la-maät,
SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 15 185

Thaân theå tay chaân bò caét xaû,
Do nhaãn nhuïc, taâm khoâng thoái chuyeån,
Nhö kinh Boån sanh Khaån-na-la.
Ta töøng uoáng caïn nöôùc bieån caû,
Ñeå ñuû Tinh taán Ba-la-maät,
Ñeàu do khaåu nghieäp noùi chaân thaät.
Xöa laøm ñaïi thaàn teân Döôïc vaät,
Baøn luaän cuøng Phaïm chí Ngöu xuaát,
Seõ ñuû Baùt-nhaõ-Ba-la-maät,
Chö thieân ñaùnh troáng ñeå giuùp vui.
Xöa laøm Phaïm chí teân Sanh nhieân,
Sieâng tu Thieàn ñònh Ba-la-maät,
Treân ñaàu, chim sanh con ñeû caùi,
Vaãn khoâng xuaát ñònh ñuoåi chim ñi.
Tu haønh ñuû saùu Ba-la-maät,
Taâm töø thöôøng coù Töù nieäm xöù,
Do ta caàu ñieàu nguyeän toân quyù,
Neân caùc nguyeän caàu ñeàu ñaày ñuû.
Ñoái vôùi taát caû Phaät ñaïi ñöùc,
Thieân nhôn sö, ta ñeàu cuùng döôøng,
Chuùng sanh trong bieån khoå ba coõi,
Ñeàu hoài höôùng veà ñöôøng Nieát-baøn.
Ta laøm Boá taùt tu cuùng döôøng,
Töø thaân vua Quang minh veà sau,
Cho ñeán Phaät Theá toân Ñeá traøng,
Ñaõ ñoä moät ngaøn caâu chi chuùng,
Huoáng chi thaønh Phaät ñoä voâ bieân.
Ñaïi ñaïo sö toân quyù ôû ñôøi,
Chuùng Trôøi ngöôøi ñaõ ñoä, chöa ñoä,
Ta ñaõ laøm caàu vaø thuyeàn beø,
Kieân coá ñoä heát caùc höõu tình.
Neáu sau khi ta vaøo vieân tòch,
Do ñaõ cöùu vôùt voâ soá ngöôøi,
Nhöõng ngöôøi coù theå tu phöôùc ñöùc,

Ñöông lai seõ vaøo thaønh Nieát-baøn.
Neáu sau khi ta vaøo vieân tòch,
Ai coù theå tu taäp Phaät söï,
Cuùng döôøng chuùt ít nôi töôïng Phaät,
Lieàn ñöôïc sanh thieân, vui voâ cuøng. Neáu sau khi ta vaøo vieân tòch, Löu laïi vò cam loà phaùp baûo, Neáu höõu tình naøo nghe phaùp naøy, Ñeàu coù theå tu taäp xuaát ly".

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.